

13. szám
2014. december

„Összetartás, szeretet” –

Az első világháborúról, nyugati magyarokról és közös stratégiákról Felsőpulyán

Ismét jó hangulatú, ugyanakkor tartalmas találkozó helyszíne volt a burgenlandi Felsőpulya. Szeptember 5-én a Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége (NYEOMSZSZ) tartotta évi közgyűlését, 6-án és 7-én pedig a diaszpóra magyarságának egyik fontos műhelye, a tizenharmadik alkalommal megrendezett Kufstein Tanácskozás zajlott le. Utóbbi témája ezúttal a száz éve kitört első világháború volt.

A NYEOMSZSZ éves közgyűlésén ismét témák hosszú sorát vitatták meg: a második-harmadik generációs magyarok bevonásának nehézségeit, a Bécsi Napló és a Kufstein Tanácskozás jövőjét – amelyekről a résztvevők egyhangúlag nélkülözhetetlen szellemi műhelyként beszéltek –, vagy éppen a Kőrösi Csoma Sándor-program tanulságait. A közgyűlésen jelen volt Hajas Gábor ausztriai követ és Schöpflin György európai parlamenti képviselő – utóbbi többek között a diaszpóra magyarságának képviseletét tűzte ki célul, ennek megfelelően a vele való együttműködésről is szó esett. A közgyűlés zárónyilatkozata a fent említett területeken való vélemény- és köszönetnyilvánítás mellett értetlenségét fejezte ki a tallinni magyar nagykövetség bezárása miatt, illetve javasolta egyfajta stratégiai alap kialakítását a magyar Országgyűlés és a diaszpóra szervezetei között. Fontos eredmény volt a franciaországi és norvégiai magyar szervezet felvétele a nyugat-európai ernyőszervezetbe, az eddigi vezetés – Deák Ernő elnök, Bihari Szabolcs és ifj. Klement Kornél alelnökök – újraválasztása, valamint kiderült az is, hogy a következő közgyűlést Németországban (valószínűleg Frankfurtban) rendezik meg.

A Kőrösi Csoma Sándor-program európai ösztöndíjasai közül huszonketten vettek részt a felsőpulyai találkozón, amely az ő és mentoraik számára is hasznosnak bizonyult egymás megismerése szempontjából. A szünetekben lehetőség adódott a program értékelésére és a következetek közös levonására.

A másnapi Kufstein Tanácskozást levélben köszöntötte Sebastian Kurz osztrák külügyminiszter, személyesen pedig Rudolf Geissler, Felsőpulya polgármestere. A Háború és béke c. konferenciát megnyitó Deák Ernő szerint akár a „Rajongásból összeomlás” címet is lehetett volna adni a tanácskozásnak, hiszen a kezdeti lelkesedést hamar felváltotta az állóháború, a tragikus események sorozata. Potápi Árpád nemzetpolitikáért felelős államtitkár megnyitójában úgy fogalmazott: a nemzetpolitika mára kialakított keretrendszerének finomhangolására van szükség. Beszélt a Kőrösi Csoma Sándor-programról, a 650 ezer honosítottról és a diaszpórára való fokozott figyelemről. A konferencia szakmai részében Kósa László helyezte el Magyarországot és a Monarchiát a századfordulón (a millenniumi ünnepek

fényeinek és árnyékainak érzékeltetésével). Pollmann Ferenc a nagyhatalmi erőteret, Hornyák Árpád a szerb nemzeti érdekeket, Kiss Gábor az osztrák-magyar haderőt, Zakar Péter pedig a tábori lelkesedések szerepét mutatta be. Az első – Szakály Sándor hadtörténész által elnökölt – szekciót a Szokolczay Lajos vezette második, irodalmi témák által dominált rész követte. Pomogáts Béla Szabó Dezső Az elsodort faluját és Karl Kraus Az embe-riség végnapjai c. drámáját, Fried István és Erős Vilmos pedig az összeomlás és a hanyatlás motívumait elemezte a világháború korának irodalmában és történetírásában. Popély Gyula nagy sikert arató előadásában a cseh emigráció szerepét érzékeltette a háború utáni rendezésben, valamint a szláv korridor tervének különböző előkészületeit is részletesen bemutatta. A nap zárását Liszt Ferenc és Jagadics Péter Liszt József baka harctéri naplóját megőrkítő előadása jelentette.

A másnapi, Seidler Andrea által elnökölt ülészak témái között fontos szerepet játszott a világháború megjelenése az osztrák és magyar tankönyvekben (Blaskó Katalin, Törő László),

Németh István a két világháború közötti föderációs elképzelésekről, Fazekas István pedig az osztrák-magyar levéltári egyezményről osztott meg érdekes információkat a hallgatósággal. A konferencia az elhangzott témák vitájával, a közönség hozzászólásaival és az előadók reakcióival zárult.

A vasárnap egyébként a szellemi mellett lelki táplálkozást is nyújtott az azt

igénylőknek: a nap szentmisével kezdődött, amelyet Molnár Ottó prelátus, grazi lelkész celebrált. Szentbeszédében – az első vilá-gés tematikájához kapcsolódva – emlékeztetett arra, hogy voltak, akik ellenálltak a háborúnak, és a békéért cselekedtek: X. (Szent) Pius és XV. Benedek pápa mellett az államférfiak közül Boldog IV. Károly példáját említette.

Szót kell ejteni a szombat esti ünnepi műsorról, amelynek kere-tében fellépett a Közép-Burgenlandi Magyar Kórus, majd Teleki Gergő zongoraművész adott elő Liszt-darabokat – óriási sikerrel. A Misztrál együttes Húsvét előtt című emlékműsorához aktu-alitást szolgáltatott, hogy a zenekar éppen az első világháborút élesen és következetesen elítélő Babits Mihály verseit zenésítet-te meg legújabb albumában. Az est címadó verse mellett Sudár Annamária előadóművész tolmácsolásában többek között Dsida Jenő Psalmus Hungaricus c. szintén hatalmas hatású műve is elhangzott.

A konferencia és a közgyűlés hangulatára, a diaszpóra magyar-ságának egymáshoz való viszonyára azonban egy másik, megze-nésített és szintén eljátszott Dsida-vers címe illik: Összetartás, szeretet.

Nagymihály Zoltán

Magyar Nagyasszonyok

Sarolt nagyfejedelemaszony

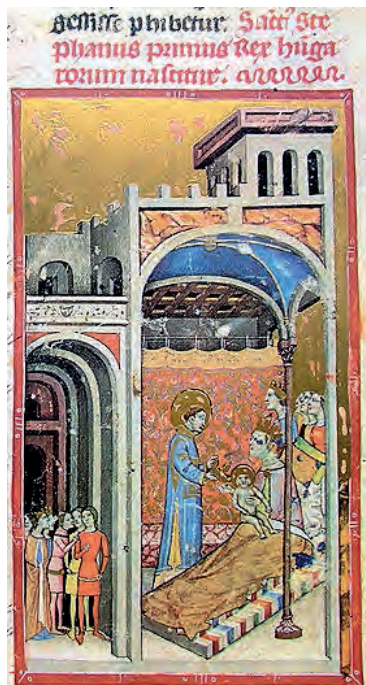
(~949–957 – 997 után)

Sarolt az erdélyi Gyula leánya, Géza magyar fejedelem felesége, első királyunk, Szent István édesanyja. Merseburgi Thietmar Chroniconjából tudjuk, hogy Sarolt testvérének Proknak hívták. Anonymus és a Képes Krónika alapján – Váralljai professzor úr mutatott rá –, Sarolt szőke, míg lánytestvére, Karolt fekete hajú volt. A feljegyzések szerint: „Sarolt szépségét a környező fejedelmek sokáig emlegették.” Remekül lovagolt, elsajátította az íj, nyíl és a kard használatát. Apja környezetében országvezetést, gyakorlati politikát tanult. Édesapja 953-ban Bizáncba ment, ahol keresztény hitre tért. Hazatérve magával hozta Hierotheosz püspököt, aki leányát is megkeresztelte. Így az első magyarországi térítő püspökség felállítása Sarolt apjának nevéhez fűződik.

A magyar uralkodó, Géza, arra törekedett, hogy a hét magyar törzset egy erős állammá szervezze. Ennek érdekében vette feleségül Saroltot. A két fejedelmi lélek egymásra talált és egységes, gazdag, erős országot kívántak teremteni. Felismerték, hogy az ősi nép nem maradhat meg a keresztény Európa közepén.

Saroltnak látomás jelent meg álmában: „*A boldogságos levita István első vértanú tűnt fel előtte szerpapi öltözkékének jelvényeivel felékesítve s ilyenformán szólította meg őt: Asszony, bizzál az Úrban! Bizonyos lehetsz benne, hogy fiút fogsz szülni, akinek e nép fiai között elsőként adatik majd meg a korona és a királyság. Add neki az én nevemet*”. Így kapta fia az István nevet, ami görögül koronát jelent. Később még öt leánya is született.

Géza élete végén, betegsége miatt, az ország vezetése Saroltra hárult. Ő hű maradt férje emlékezetéhez és az egységes keresztény birodalom eszméjéhez is. A fejedelem halála után, 997-ben, nem ment férjhez sógorához, Koppányhoz, hanem – Géza akarata szerint –, fiát kívánta királynak. A Koppány számára vesztés vesztémi csata után Sarolt további sorsáról nincs információ.

István király születése. Miniatúra a Képes krónikából. A képen Sarolt aranykoronát vesz át Szent István vértanútól.

Forrás: wikipedia.org

arany süveg csúcsát idézi. Balkeze szíve felett nyugszik, míg a jobbja az országalma jövőbeli országalapító nagy királyunkra utal. Édesanyja szép, székely női arctípusú, kétoldalt befert hajkorong-lemezécs fonatai mellkasáig érnek. Nyakában a kettős kereszt, fejfedője alatt hátára borul a haját takaró lepel, süvegének dísz az Árpád-ház ősanjától, Emesétől „örökölt” négy szív alakú dísz, amelynek felületén turulok veszik közre az életfa motívumát. Sarolt a krónikákhoz híven szép, erős, tartással bíró igazi magyar fejedelemasszonyként és büszke édesanyaként elevenedik meg a kispasztikában. Ott áll történelmünk kezdetén, vele alkonyul az ősi pogány világ és vele kezdődik a magyar kereszténység.

Örök érdeme nem csak az, hogy életet adott első szent királyunknak, hanem az is, hogy őseink közt a keresztény hit világhosszágát terjesztette és az első templomok alapfalaival országunk szilárd alapját is lerakta.

Írta és a szobrot készítette: Józsa Judit, kerámiaszobrász
Fotó: Gedai Csaba fotóművész

Zárónyilatkozat

2014. szeptember 5-én, Felsőpulyán (Oberpullendorf) tartotta a Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége tisztújító közgyűlését. Az elnökség tagjai: dr. Deák Ernő, elnök, Bihari Szabolcs és dr. Klement Kornél alelnökök, Aluuan Gabriella, Lindop Márta, Lukácsfy Kristóf, Szenyessy László, Urbán Ákos és Wurst Erzsébet, vezetőségi tagok. Az elnök és az alelnökök jelentései átfogó képet nyújtottak az elvégzett munka sokrétűségéről. A tagszervezetek a szűkös anyagi helyzet ellenére változatlan kötelesegtudattal végzik feladataikat. A tagországok száma Franciaország és Norvégia felvételével örvendetesen tizennégyre gyarapodott.

A 2001-ben alakult, távlatokban gondolkodó szervezetnek is köszönhetően mára a nyugati diaszpórát a nemzet szerves részének tekintik.

A Diaszpóra Tanácsban a NYEOMSZSZ képviselői megfogalmazhatják kívánságaikat, támogatási igényeiket. Kérik a pályázati rendszert egyszerűsítését. A Kőrösi Csoma Sándor-program ösztöndíjasainak sikeres tevékenységét tovább növelné, ha egy teljes éven át dolgozhatnának a fogadó országban.

Rendkívül nagy hangsúlyt fektetnek a nyugati diaszpórában az oktatási rendszer és az ifjúsági munka további fejlesztésére. Ezt a célt szolgálja a NYEOMSZSZ által kiadott, a világon egyedülálló többnyelvű tankönyv, Az én világom, valamint az Órszavak internetes újság.

A „Kufstein” Tanácskozást a nyugati és kárpát-medencei magyarság egyetlen szellemi és kulturális fórumának tartja, ezért ennek továbbvitele elengedhetetlen.

A közgyűlés kötelességének tekinti a Bécsi Napló anyagi és erkölcsi támogatását. A tagszervezetek figyelmébe ajánlja, hogy megrendeléseikkel segítsék a lap megjelenését.

A tanácskozás több stratégiai tervet vetett fel: úgy mint a nyugati magyar közösségek felmérése, szakkonferenciák rendezése, ifjúsági táborok hálózatának kiépítése.

A tallini magyar nagykövetség bezárását a küldöttek teljes értetlenséggel fogadták.

A közgyűlésen felszólalt dr. Schöpflin György, európai parlamenti képviselő, a diaszpóra kérdések megbízottja. A tanulságos eszmecsere után mindkét fél kifejezte a kapcsolatok fenntartásának és a folyamatos tájékoztatásnak a szükségességét.

Potápi Árpád János nemzetpolitikai államtitkár nevében dr. Szilágyi Péter kabinetfőnök biztosította a közgyűlést, hogy a NYEOMSZSZ a magyar kormány számára továbbra is fontos stratégiai partner.

A mai megváltozott világban a nyugat-európai magyar szervezetek munkájának sikerességéhez feltétlenül szükséges a mindenkori magyar kormány erkölcsi és anyagi támogatása.

Felsőpulya, 2014. szeptember 5.

Körmendi Gitta: Újévköszöntő

Zúzmarával földre szálllok,
ezüstsziromú fényt szítalok,
szívvel hintem szerte-széjjel,
hogy a holnap fényre lépjen.

Amerre néz, hadd csodálja,
földet ért a mennyek álma,
csillag ragyog minden szemben,
fényszívvel él minden ember.

Őrizd a jót újesztendő,
legyél bársony-puha kendő,
legyél biztos, erős fészek,
helye mindünk reményének.

Hadd legyen e szív reménye
égi kincssel megtetézve,
hogy szerető melegébe,
fészket rakhasson a béke.

*Kellemes karácsony
ünnepet és békés,
boldog új évet
kívánunk!*

A nyugdijházban összesen 32 db 24 m² és 35 m² közötti apartman áll rendelkezésre. A lakók saját bútorokkal is berendezhetik lakásaikat. Az apartmanok mindegyike füstjelzővel és nővérhívóval van felszerelvek, melyek közvetlenül az ügyelettel vannak összekötve.

Az emeletenként kialakított közösségi helyiségek kiválóan alkalmasak a lakók együttes szabadidős és kulturális tevékenységeire. A klubhelyiségben televízió, DVD, internet és saját házi könyvtár található. A szabad vallásgyakorlásra az épületben saját imaterem került

kialakításra, ezen kívül lehetőség van istentiszteletek látogatására a környék templomaiban.

Közös aktivitások: sportnap, horgászverseny, labdajáték, kulturális rendezvények meghívott vendégekkel, előadások, kiállítások, nosztalgiaestek, városi fesztiválok látogatása, születésnap rendezvény, házon kívüli programok: színház-, múzeum-, kiállítás látogatás, borkóstoló, termálfürdő látogatása, zenés és táncos rendezvények, kirándulások.

Közel egy hektár méretű parkosított kert, tóval, grill- és főzési lehetőséggel áll a lakók szolgálatában.

Aktív nyugdíjasok is jelentkezhetnek. A személyzet minden tagja beszél németül.

Érdeklődni:

keresztati@gmail.com, www.nyugdijashazlanycsok.hu

Beszámolók tagegyesületeink rendezvényeiről

Frankfurti Egyházközség

Október 23-i ünnepség Frankfurtban

Az ez évi október 23-i ünnepséget a megszokottól kicsit korábban – a hesseni őszi oktatási szünet miatt –, október 12-én, vasárnap délután tartottuk a frankfurti Magyar Katolikus Egyházközség területén.

Az ünnepi szentmisét követően a kopjafánál gyülekeztünk és gyújtottunk mécsest. Makovi József szónoklatával emlékeztünk és tiszteltünk az 56-os forradalom hősi halottaira és áldozataira, külön kiemelve közösségünk fogyatkozó 56-os korosztályát és szemtanúit.

Az ünnepi előadást Kiss József író, rendező, dramaturg, a szolnoki Szigligeti Színház művészeti vezetője tartotta. Az előadás témája a forradalom előtt élt boldog Sándor István (1914-1953) vértanú örök fogadalmas szalézi szerzetes élete volt.

Egyházközségünk ilyen módon kívánt megemlékezni e vértanú születésének 100-ik, illetve boldoggá avatásának egy éves évfordulójára, melyet tavaly október 19-én tartottak Budapesten.

Életéről viszonylag keveset tudunk és személye sem volt sokaknak ismert. Ezért örültünk Kiss József előadásának, aki tisztelve Szolnok város nevezetes szülöttét, színházi darabot írt Sándor Istvánról: „A Boldog” (Utolsóból első). A művet így foglalja össze a színházi ismertető:

„Utolsóból első. Ez a gondolat bibliai. Nagyon sok jelentése van, akár gondolhatunk a bűnös Saulra, aki a keresztények üldözőjéből az egyház megeremítője lett, de arra is, ha egy egyszerű, jelentéktelen ember, mondjuk egy vámszedő, valami igazán nagyot tesz és ezért a legelső sorába emeli az utókor. A kiválasztottak közé tartozik hősünk is, aki egyszerű szolnoki gyereknek született, apja a vasútnál dolgozott. Semmi különös nem volt életében, a hasonlóan egyszerű, többnyire nehézorsú, gyakran árva fiatalokért élt, őket mentette, nevelte a háborúban, és azután, mint szerzetes. Hűséges ember volt, hitében, döntéseiben következetes, szilárd. Ez lett a vesztesége, hiszen nem szökött el, nem hagyta magára neveltjeit. Az ÁVH felfigyelt rá, besúgók feljelentették, a koncepció megvolt, hiszen pártfogoltjai java része katona, sőt ávós lett. A kommunisták példát akartak statuálni, megkínózták, elítélték, kivégezték. A névtelenből nevezetes lett, utolsóból első.”

Boldog Sándor István vértanúsága az 56-os forradalom előtti időszakra, a sztálini kommunizmus kialakulására és hazai gyakorlatára esik, mely Magyarország történetének egyik legső-

tébb időszaka volt és az 56-os forradalom kirobbanásához vezetett. A mű első része drámaian foglalkozik a kihallgatási módszerekkel, emberi megaláztatásokkal és a peranyag összeállításával, melynek eredménye egyértelműen a vádlott halála. A második rész a halálra való felkészülést mutatja be börtöntársai közösségében. Az örök életbe vetett hite és meggyőződése nagy hatással volt társaira; hitben és szeretetben alázattal erősítve őket az élet és halál bizonytalanságában.

Az érdekes előadás a színdarab egy részletének vetítésével kezdődött és korabeli fényképek illusztrálták az előadást.

Az előadás nagyon megragadta a hallgatóságot és a végén számos kérdésre kaptunk választ.

Befejezésül szeretnénk megemlíteni, hogy Sándor István boldoggá avatása erkölcsi és lelki kárpótlás az egyháznak és a magyar nemzetnek, valamint fontos a magyar ifjúság szempontjából is, amelynek szüksége van egy olyan patrónusra, aki nagylelkű áldozatra képes, és olyan példaképre, aki megtanítja a megalkuvás nélküli kötelességteljesítésre azzal, hogy tudatosan tanúságot tett a hitéről.

Stolmár Ede,
a Frankfurti Magyar Katolikus Egyházközség Tanácsa elnöke

Ulmi ösztöndíjasunk – Bechtold Róza – nagypapjának,
Nádas László, Munkácsy-díjas iparművésznek az alkotása.

Beszámolók tagegyesületeink rendezvényeiről

Ulmi Magyar Kultúregyesület

Megemlékezés az 1956-os forradalom és szabadságharcról

Tamási Lajos: *Piros a vér a pesti utcán*

Megyünk, valami láthatatlan
áramlás szívünket befutja,
akadozva száll még az ének,
de már mienk a pesti utca.

Nincs már teendő: ez maradt,
csak ez maradt már menedékül,
valami szálló ragyogás kél,
valami szent lobogás készül.

Zászlóink föl, ujjongva csapnak,
kiborulnak a széles útra,
selyem-színei kidagadnak:
ismét mienk a pesti utca!

Ismét mienk a bátor ének,
parancsolatlan tiszta szívvel,
s a fegyverek szemünkbe néznek:
kire lövetsz, belügyminiszter?

Piros a vér a pesti utcán,
munkások, ifjak vére ez,
piros a vér a pesti utcán,
belügyminiszter, kit lövetsz?

Kire lövettek összebújva ti,
megbukott miniszterek?
Sem az ÁVH, sem a tankok
titeket meg nem mentenek.

S a nép nevében, aki fegyvert
vertél szívünkre, merre futsz,
véres volt a kezéd már régen
Gerő Ernő, csak ölni tudsz?

...Piros a vér a pesti utcán.
Esz esik és elveri,
mossa a vért, de megmaradnak
a pesti utca kövein.

Piros a vér a pesti utcán,
munkások - ifjak vére folyt,
- a háromszín-lobogók mellé
tegyetek ki gyászlobogót.

A háromszín-lobogó mellé
tegyetek három esküvést:
sírásból egynek tiszta könnyet, s
a zsarnokság gyűlöletét,

s fogadalmat: te kicsi ország,
el ne felejtse, aki él,
hogy úgy született a szabadság,
hogy pesti utcán hullt a vér.

Pár gondolatot szeretnék hozzájárulni az 1956-os forradalom és szabadságharcról való megemlékezéshez, hogy saját élményeimen keresztül hogyan érzek és gondolok ma felnőtt fejjel, lehiggadva – kicsit revideálva korábbi haragos indulataimat – erre a történelmi eseményre és annak kihatásaira.

Sajnos, a szabadság akkor nem jött meg, sőt ellenkezőleg, a rákövetkező napokban az oroszok bevonultak Magyarországra és megszállták az országot, majd szétlőtték Budapestet. És így most már az oroszok segítségével folytatódott a forradalom leverése, folytatódott, azaz elkezdődött egy szörnyű vérengzés és megtorlás, ami nagyon sok áldozatot követelt mindkét oldalról.

Ezekben a napokban sok-sok ember élete és sorsa pecsételődött meg, dőlt el, ezek a napok meghatározták sok ember és család jövőjét. Így például a mi családunkét is: mint nagybirtokos familia, máról-holnapra – a hosszú generáción keresztül vitt és épített családi birtokból kiüzve – nincstelenné és az akkori rezsim „ellen-ségévé” vált. De nem a családom tragédiájáról szeretnék beszélni, csupán arról, hogy nekem is okom volt nem szeretni azt a kegyetlen vérengző Rákosi-, majd az én életemben Kádár-rendszert, amely csak az „orosz” segítségével tudta magát hosszú évtizedekre fenntartani; megtorlásokkal, elnyomással, zsarnoksággal, az emberi szabadság és az emberi jogok megtiprásával. Így bennem fiatal koromban óhatatlanul az „orosz-szovjet” összefonódott a kommunista-szocialista ideológiával, amivel soha nem értettem egyet és amit mindig elvettem, kritizáltam és mondhatom, gyűlöltem is. Mindent, ami az „orosszal” kapcsolatos volt, az orosz embereket – akik abban az időben szép számmal voltak az országban –, a kultúrájukat és történelmüket elvettem és gyűlöltem. Még az orosz nyelvet is.

Ma már – felnőtt fejjel – tudom, hogy ez hiba volt, hiszen hogy lehet egy nyelvet, egy kultúrát gyűlölni, ahol Tolsztojok, Gorkijok, Dosztojevszkij szólnak a világhoz, nem beszélve zenéjükéről, táncaikról, építészetükről. Azok az orosz emberek, akiket ma ismerek, akikkel felnőtt koromban óhatatlanul kapcsolatba kerültem (főleg Berlinben, amikor abban a „multi-kulti” városban éltem), de itt Ulmban is szép számmal; rendes emberek, jó barátok lettek, korrektek hozzám.

Miért mondom el mindezt ezen a napon, amikor 1956. október 23-ára emlékezünk, amikor kegyelettel és tisztelettel a forradalom hőseire, áldozataira gondolunk, akik vérüket ontották a pesti utcákon és persze máshol is, az ország más területén, a zsarnokság, a kegyetlenség és az igazságtalanság felszámolásáért? Nos, azért, mert erre emlékezni kell! És szent meggyőződése, hogy a múltra mindig csak a jelen és jövő tükrében szabad visszapillantani, emlékezni. Számomra ez annyit jelent ma már, hogy nem gyűlölhethet a mostani generációt az őseik vétkeiért, bűneiért, hiszen nem ők tették, akkor még nem is éltek. És nem gyűlölhetsz egy népet, nemzetet az elődeik hibájáért, hibás ideológiájáért, maximum egy embertelen rendszer aljas vezetőit, de nem magát a nemzetet!

Itt térnék vissza a „mindkét oldal áldozataira”, arra az időre, amikor 1956 novemberének első napjaiban továbbra is vér folyt a pesti utcákon (ahogy Tamási Lajos a versében írta), de már az orosz hadsereg közreműködésével és a megszállók kegyetlenségével. Azok között a katonák között, akik e napokban itt (ott) lövöldöztek a budapesti utcákon, nagyon sokan közülük nem is tudták – talán nem is akarták tudni és nem is értették –, hogy miért kell nekik egy idegen országban teljesen értelmetlenül ártatlan civil emberekre löni és saját életüket kockáztatni. Esetleg életüket áldozni egy dologért, amihez személy szerint semmi közük. De tenniük kellett, mert fogaskerekei voltak egy gyilkos, zsarnok, kegyetlen gépezetnek, amit úgy hívtak, hogy „kommunizmus”, az akkori szörnyű kommunista ideológiájával. Ma már hiszem, hogy ezek az orosz katonák is áldozatok voltak, hiszen értük is aggódtak a szülei, feleségeik, gyerekeik, akik ugyancsak nem értették, mit keresnek fiaik idegen országban és miért kell ott harcolniuk. Akik aggódva visszavárták gyermekeiket, férjüket, apjukat, testvérüket – és bizony nagyon sokan közülük nem tértek vissza. Ott haltak meg a pesti utcákon egy dologért, amit nem értettek, nem is értettek vele egyet és semmi közük nem volt hozzá. Azt hiszem, úgy lennének igazságosak, hogy ha az 1956-os forradalom áldozatairól beszélünk, akkor rájuk is valahol kicsit gondolnunk kell. És ha ezt tesszük, akkor a gyűlölet enyhül, vagy talán meg is szűnik (mint ahogy az én esetemben is ez történt), és akkor a valamikori ellenség mostani generációjához – akik nem felelősek a múlt bűneiért – közeledni tudunk és ők is felénk és ezzel elérhetjük azt, hogy talán megszűnik ez az évtizedes, évszázados vagy akár évezredek vallási, faji, ideológiai, nemzeti, hatalmi gyűlölködés a világon. Vagy legalább enyhül – már ez is nagy dolog lenne!

Ezért fontos nekünk ma, a fiatalabb generációnak, akik abban az időben pici gyerekek voltunk – vagy talán még meg sem születtünk – és a mi utódainknak az akkor történt eseményekről megemlékezni és emlékeztetni, de gyűlölködni nélkül. Még akkor is, ha tudom, hogy ez így elég nehéz, főleg azoknak a honfitársainknak, akik személyesen átélték ezeket a véres napokat és hónapokat, hiszen nekik – ellentétben a fiatal korosztállyal – ez nem csak történelmi esemény, hanem félelmekkel és aggodalmakkal teli megélt és átélt időszak volt.

Pődör Péter, Ulm

Sipos Gyula: *Egy orosz katonáról*

Az anyja mint az én anyám
azt mondta: jó légy kisfiám.
Elkísérte az állomásra
és siratja, hogy messze van,
meg-megáll kezében a tű,
míg a konyhában eljött,
morzsoló ujjai elejtik
a kukoricacsövet,
vagy elindul az udvaron
s már nem tudja mit keresett,
csak fohászodik: istenem,
baj ne érje a gyereket.
Az anyja messze valahol
oroszul siratja fiát,
s nem érti ő sem, mit keresnek
idegenben a katonák.
Az anyja, mint az én anyám,
fohászodik s nem tudja még,
hogy a fia, itt Budapesten
ma rámsütötte fegyverét.

Beszámolók tagegyesületeink rendezvényeiről

Német-Magyar Társaság Köln-Bonn

Nemzeti ünnepünk, október 23. alkalmából tartott ünnepi megemlékezés és kirándulás – Zeist/ Utrecht, Hollandia

Nemzeti ünnepünk, október 23. alkalmából a Német-Magyar Társaság Köln-Bonn (DUG Köln-Bonn e. V.) elnöksége – hagyományörzésekppen – ismételten kirándulást szervezett egy olyan helyre, amely a magyar történelemmel – ez alkalommal az 1956-os eseményekkel – valamilyen formában szoros kapcsolatban áll. Ebben az évben a választás a hollandiai Zeist városra és Utrechtre esett.

Mi, akik Kölnben és környékén élünk, akiket átítatott a Rajna menti mentalitás, azaz a nyitottság minden irányban, úgy döntötünk, hogy ismét kitekintünk a határokon túlra, „euróregiós” gondolkodást követünk és megnézzük, hogy miként élnek egykori menekült magyarok messze a hazától, hogy alakult annak idején a sorsuk, mi lett velük.

A választás Zeist városra esett.

A város pár kilométerre van Utrechttől, a híres egyetemi várostól, a magyar protestánsok egyik legnagyobb „zarándokhelyétől”.

Tudni kell, hogy 1956-ban egész Hollandia nemzeti ügyének tekintette az 56-os magyar menekültek megfelelő ellátását, segítségét. Mindezt maga az akkori királynő, I. Julianna is szinte saját hatáskörbe rendelt feladatának tekintette.

A holland városok sorra ajánlották fel segítségüket a magyar menekültek befogadására. Zeist város polgármestere különösen aktív volt ebben, a város segítségét és támogatását azoknak a magyar menekülteknek ajánlotta fel, akik fiatalon – a menekülés szándékával – egyetemista diákként kellett, hogy megszakítsák tanulmányaikat és egy új helyen találjanak hazát.

Ilyen egyetemista diák volt a mi mostani vendéglátónk és kortárs tanúnk, az idén 81. életévébe lépett Halmos György, aki gépészmérnök egyetemistaként menekült 1956. november elején Magyarországról.

Az ő kezdeményezésére 2006-ban emléktáblát helyeztek el Zeistben, az időközben lebontott protestáns vendégház helyén, ahol a magyar egyetemistákat fogadták. A vendégház a Heerewegen nevet (az Úr útja) viselte, és ma ugyanilyen elnevezéssel idősök otthonaként szolgál, átépítve és sokkal nagyobb méretekben. Az emléktábla szövege hollandról magyarra fordítva:

„1956 Heerewegen 2006
Mély hálával gondolunk vissza arra,
ahogy fogadtak minket Huize Heerewegen-ben. A zeisti polgárok és egész Hollandia lakossága mindent megtett azért, hogy minket tovább segítsenek az életben és megtanítsanak minket a szabadsággal élni. Hálás köszönet mindezt! A Magyarországról menekült diákok.” (ld. képet)

Az emléktábla megkoszorúzását követően vendéglátónk élő történelemórát tartott nekünk az idősök otthonában üzemelő kávézó helyiségében, kávézás és süteményezés keretében (ld. képet), amely során számos nagyon érdekes információt kaptunk az akkori menekült magyar egyetemisták fogadásáról, életéről. Megtudtuk többek között, hogy milyen anyagi és tárgyasult segítséget nyújtott a holland állam a menekült diákoknak, fény derült arra is, hogy a protestáns egyház nem szívesen látta a fiatalok házasságon kívüli szexuális kapcsolatát, ezért sok egyházi házasságkötésre is sor került ott a helyszínen. Különös fénypontja volt a zeisti tartózkodásnak a királynő és családjának az 1956. december 23-i látogatása. A királynő, aki maga is beszélt németül, úgy, ahogy a menekült fiatalok is bírták a német nyelvet, közvetlenül értekezett a magyar diákok problémáiról. Az egyik diák például elmondta, hogy orvostanhallgató, de nem

kapott helyet a leideni egyetemen. A királynő másnapra elintézte, hogy a diáknak legyen helye azon az egyetemen. Arról is gondoskodtak, hogy a hollandul nem beszélő diákok gyors nyelvi beiskolázást kapjanak tanulmányaik folytatása érdekében. A látogatáson részt vett az akkor 18 éves Beatrix hercegnő is, aki a királynő négy lánya közül a legidősebb, és köztudottan ő vette át Julianna után a királyi trónt Hollandiában. Ma az ő legidősebb fia, az Utrechttben született Vilmos Sándor az ország királya.

Vendéglátónk azt is elmondta, hogy az ausztriai menekült-elosztótáborban felkínált több célország közül Hollandiára esett a választása. Az ő szándéka az volt, hogy minél messzebb kerüljön a „szovjet zónától”, de még Európában maradjon. Ilyen megközelítésben számára Németország sem volt elég megbízható cél, jöllehet jól beszél németül, hiszen Németország akkor még egy négyhatalmilag megosztott és a szovjet zóna miatt bizonytalan területnek tűnt számára.

A mintegy kétórás beszélgetés után fájo szívvel és nagyon sok élménnyel búcsúztunk el kedves vendéglátónktól, mert már várt ránk az utrechti idegenvezetés. Köszönetképpen megajándékoztuk őt Nagymihály Zoltán „A magyar csoda története” c. könyvével, amelyet nagy-nagy örömmel vett át.

Utrecht Hollandia negyedik legnagyobb városa, 320 ezer fős lakosságából 70 ezer az egyetemista. Ez rányomja a városra a bélyegét: fiatalos, lendületes, szép és kellemes. A város védőszentje Szent Márton, akiről az egyébként szimpatikus idős idegenvezetőnk nem tudta, hogy Magyarország – egész pontosan a Római Birodalom – Savaria (ma Szombathely) városának szülöttje. Nagyon hálás volt az információért.

Utrechtnak szintén vannak magyar vonatkozású helyei, amelyek meg is látogattunk. Egyrészt az ún. magyar kápolna, amelyet ugyan lebontottak, de a helyét magyar nyelvű emléktábla őrzi. A magyar kápolnának az volt a jelentősége, hogy az ellenreformáció miatt az akkori Magyarország területéről Utrechtbe menekült protestánsok magyarul tarthatták az istentiszteletet annak ellenére, hogy akkor még a holland protestáns egyház keretein belül csak latinul lehetett istentiszteletet tartani.

A várost számos helyen szimbolikus vonal szeli ketté, az ún. „limes”, mindez az utca kövezetébe építve, amely jelzi, hogy hol volt a határa a Római Birodalomnak (érdekes volt látni a Birodalom „felé eső oldalán” a „Pannonia” és a „Danubius” megjelöléseket). Egyedi látvány volt.

A kimerítő, de rengeteg élményt nyújtó program után jóleső érzéssel érkezünk meg Kölnbe. Szép volt ez a kirándulásunk is.

Mervai Péter, elnök

Beszámolók tag egyesületeink rendezvényeiről

Magyar Néptáncsoport Vadrózsa, Hagen

Táncház Hagenben

Március 30-án első ízben rendeztek táncházat Hagenben. A sok érdeklődő és a jó hangulat alapján valószínűleg több táncház is fogja követni a sikeres első alkalmat.

A hageni magyarságnak régi vágya volt már saját táncház megrendezése, ami március végére valósult meg. Az erdélyi Tokos banda muzsikusa és a Körösi Program tánctanára egyenesen a hannoveri tánc házból érkeztek Hagenbe.

A vasárnapi napra tekintettel korábban, már 4 órakor elkezdődött a gyermektánc ház, hogy mindenkinek legyen ideje és ereje a hétfői felkészéshez. A gyerekek különféle, már ismert és teljesen új népi játékokat is játszottak Münnich Ildikó és Weidinger Péter vezetésével. A népi játékok mellett a sárközi ugrós alaplépéseibe is belekóstolhattak a gyerekek.

Pihenésképpen lehetőség nyílt a Tokos banda zenészeinek és hangszereinek megismerésére, és Dóra Áron jóvoltából olyan különleges hangszerek is megszólaltak, mint a duda, vagy a gardon. A

gyerekek ki is próbálhatták a hangszereket, így nem csak a játékok és a táncok miatt marad emlékezetes számukra a tánc ház.

A gyermektánc ház után a felnőttek következtek, azonban még jó pár óráig sok-sok gyerekkel kiegészülve, akiknek nem akaródzott hazamenni.

A felnőtt tánc ház szatmári táncokkal kezdődött, ami kellőképpen kifárasztotta a társaságot és jól megadta az alaphangulatot. Rövid szünet után felcsíki és moldvai táncok következtek, kihasználva a Körösi Program hageni ösztöndíjasának, Dóra Áronnak a gardon tudását.

A sárközi ugrós a felnőtteket is jól megmozgatta, amihez képest felüldülésnek tűnhetett a sárközi lassú csárdás. Majd egy rövid sárközi friss zárta a közel egy órás blokkot, ami után mindenkire ráfért a pihenés.

A sárközi táncokat a széki követte, ahol a négyest, valamint a lassú és friss csárdást tanulhatták meg a résztvevők.

A létszám ugyan már fogyatkozott, de a lelkesedés egyáltalán nem! Így a széki után még a mezősegi táncok is terítékre kerültek. Itt a kései időpontra és a táncok nehézségére tekintettel, már inkább az akasztós táncon volt a hangsúly, de a szőkös alapjaiba is beletanult a társaság.

A kb. 90 résztvevő és a tánc házát követően kapott számos köszönet és gratuláció azt mutatja, hogy jól sikerült az első hageni tánc ház és van igény a folytatásra is. Reméljük, nemsokára ismét találkozunk!

Írta: dr. Weidinger Péter
Fotók: Dóra Áron

A tavaszi első tánc ház sikerén felbuzdulva ősszel másodszor is tánc házát szervezett a hageni magyar közösség. Ahogy márciusban, úgy most is a kolozsvári Tokos zenekar muzsikájára lehetett táncolni, Weidinger Péter frankfurti KCSP ösztöndíjas vezetésével.

Szeptember 21-én – vasárnapra való tekintettel – már kora délután megkezdődött a tánc ház, hogy a messziről érkezők is időben haza tudjanak érné a tánc ház végeztével.

A gyerekek Münnich Ildikó és Weidinger Péter vezetésével játszottak különböző népi játékokat. Az apróságok körében osztatlan sikert arattak a körjátékok és a párválasztós játékok, de a legnagyobb lelkesedéssel talán „Az erdő mellett nem jó lakni” c. klasszikus tánc házai játékot fogadták. A gyerekek olyan lelkesen vágták a fát az egyre gyorsabb zenére, hogy a végére már ők is alig bírtak futni párjukkal a refrénre.

Rövid szünet után még sárközi ugróst is jártak az energiától kicsatnó gyerekek, és végezetül a zenészekkel és hangszereikkel is megismerkedhettek.

A gyermektánc házát rövid szünet követte és máris a felnőttek volt a tánc tér. Ők a széki táncokkal indították az estét. Először a négyesbe, majd a lassúba, végül pedig a csárdásba tanultak bele.

A széki után a szatmári táncok következtek. A nagy létszámú közönség lelkesen járta a fárasztó táncot, így igazán kapóra jött az a szünet, amelyben a „Zúg az erdő” c. szatmári dalt tanultuk meg. Végül közös vonatozás zárta a szatmári rendet.

A májusi és augusztusi tánc hétvégék során már jól megtanulta a hageni táncos csapat a kalotaszegi stílust. Ez meg is látszott a kalotaszegi táncrenden, ahol a hageni táncosok már magabiztosan táncolták a nehezebb lépés-kombinációkat is.

A tánc ház végül a mezősegi renddel fejeződött be, ami a jól sikerült este méltó lezárását jelentette.

Örömteli, hogy ebbe a tánc házba is sokan eljöttek messzebből is. Akadtak, akik Kölnből, Krefeldből, vagy éppen Dortmundból érkeztek. Talán nekik is köszönhető, hogy a mostani tánc házban közel száz résztvevő ropta.

Már elkezdődtek a következő hageni tánc ház szervezésének előkészületei, reméljük, sikerül ezt a szép tánc házias hagyományt továbbvinni.

Írta: dr. Weidinger Péter, Fotók: Barabás György

Beszámolók taggyegeteink tevékenységéről

Brunszvik Teréz Társaság Berlin

Iskolakezddés a berlini magyar iskolában

Szeptemberben a berlini Brunszvik Teréz Társaság magyar iskolájában is becsengettek, és megkezdődött a tanítás. Ebből az alkalomból beszélgettem az iskola két lelkes pedagógusával, Tibiássy Bernadettel és Helmich Zoltánnal.

Mióta tanítotok a magyar iskolában?

Kicsit több mint egy éve kezdtük el itt a tanítást. Mindketten magyar szakot végeztünk, és korábban Budapesten gimnáziumban tanítottunk. Detti ének-zene és dráma szakos is, a hétvégi iskolában pedig mindhárom remekül tudjuk hasznosítani.

Milyen gyakran van nálatok tanítás?

A tanórákra minden második szombaton, 10 és 14 óra között kerül sor. Korábban minden szombaton volt magyar iskola, egyik héten az egyik, a következő héten pedig a másik korosztály számára. Most kéthetente egy nagy csoportban tartjuk a foglalkozásokat, hogy minél többen vehessenek részt. Nálunk sajnos soha sincsen teljes létszám, hiszen a hétvége általában a családi programoké.

Hasznos, hogy ketten vagyunk, mivel két, vagy akár három korosztályt is kell egyszerre oktatnunk. Vannak olyan részei a foglalkozásnak, amikor a gyerekek együtt vannak, és van, amikor osztottan dolgozunk, hogy tudjanak a korosztálynak megfelelően haladni. A gyerekeket ilyenkor általában két csoportra osztjuk: 6-tól 8 éves, illetve 8-tól 10 éves korig. Azok a gyerekek, akik 6 évesen első osztályba mennek, csak fél vagy egy évvel később érkeznek hozzánk, mert szeretnénk, ha az olvasás módszerét a német iskolában tanulnák meg, hogy ne zavarodjanak túlságosan össze. Ha az írás-olvasás módszerét már biztosan megtanulták, akkor tudják elsajátítani ezeket magyarul is.

Mennyiben más élmény a berlini hétvégi iskolában tanítani, mint Magyarországon?

A hétvégi iskola diákjainak többsége vegyes házasságból jött, tehát vagy csak az anya, vagy csak az apa magyar. A német nyelv érthető módon minden gyerek életében jelen van, azonban a másik szülő sok esetben nem német, ahogy az ember gondolná, hanem például francia, kanadai, olasz, így a magyar a gyerekeknek sok esetben nem is a második, hanem csak a harmadik nyelvük. A nyelvtudásuk tehát különböző szinten mozog, néhányan csak törve beszélnek a magyart. Erősen érezhető, hogy hol családi nyelv a magyar, és hol csak az egyik szülővel, vagy akár a nagyszülőkkel való kommunikáció nyelve. A vegyes családokban hatalmas előny az is, ha a testvérek egymás között magyarul beszélnek.

Ennek megfelelően Németországban a magyar iskolának nem pontosan ugyanaz az a szerepe, mint Magyarországon, illetve nekünk sem ugyanaz a feladatunk, mint egy átlagos magyarországi alsó tagozatos tanító néninek vagy bácsinak. A mi küldetésünk az, hogy egy jó alapot biztosítsunk a gyerekeknek a magyar helyesírás és olvasás terén. Ez tulajdonképpen nyelvtanulás, és a szónak abban az értelmében is, hogy gyakran előkerül a magyar mint idegen nyelv tanításának módszertana is. Biztosak vagyunk benne, hogy ez nem csak Berlinre jellemző, és a kollégáink világszerte, a magyar diaszpóra iskoláiban hasonló kihívásokkal állnak szemben.

Hogyan épül fel a tananyag?

A tanórak középpontjában az írás-olvasás áll, a kicsiknél ennek elsajátítása, a nagyoknál pedig ennek a fejlesztése. Ezen túl olyan kö-

zös feladatok és játékok képezik a tanórák részét, amelyek a gyerekek anyanyelvi tanulását segítik elő.

Egy tanítási nap négy órából áll, a tematika pedig a következő:

Az első órán közös foglalkozást tartunk, ez egyfajta játékos bemelegítő kör, amikor a célunk az, hogy beszéltesük a gyerekeket. Ilyenkor megkérdezzük például, hogy hogyan töltötték a nyarat, vagy mit csináltak őszi szünetben. A lényeg, hogy minél többet meséljenek magukról, és minél választékosabban fejezzék ki magukat. Másrészt pedig játékosan kezdeni azért célszerű, mert szeretnénk oldani a hangulatot, hiszen szombaton nem sok gyereknek van kedve iskolába járni. Az első órába mindig belecsempésztünk egy-egy versrészletet is, amit házi feladatnak is feladunk. Legutóbb például Petőfi Sándor: Itt van az ősz, itt van újra című versét tanulták meg a gyerekek. Az első óra végén következik még egy hagyományismereti rész is, amikor a Balassi Intézet által kiadott füzetekből dolgozunk, és lehetőségünk van egy kicsit a magyar kultúrával, hagyományokkal, történelemmel is megismertetni a gyerekeket.

A második órán az olvasásra koncentrálnak, és két csoportra osztjuk a gyerekeket, kezdőkre és haladókra. Olvasásórán az Apáczai kiadó az elsős, másodikos és harmadikos tankönyveit dolgozzuk fel, és mindig egy kis szépirodalmat is próbálunk belevinni az anyagba.

A harmadik órán a gyerekek az írás rejtelmeibe vetik bele magukat. A foglalkozás alatt önállóan dolgoznak egy különböző helyesírási

kérdéseket feldolgozó munkafüzetben, mi pedig közben körbejárunk és segítünk mindenkinek. Ilyenkor mindig oda kell figyelünk a tanítás ütemére, hiszen a gyerekek lassabban dolgoznak a hétvégi iskolában, nehezebb a feladatmegértés, és gyakran elbizonytalanodnak az írásnál, megzavarják őket az ékezetek.

Az utolsó óra mindig egy meseolvasással egybekötött kreatív kézműves foglalkozás. Az előző alkalommal például magyar nyelvű órarendet készítettünk és dekoráltunk, most pedig mozaik-napraforgót barkácsoltunk.

Amíg a gyerekek alkotnak, felolvassuk nekik egy folytatásos regény új fejezetét. Lázár Ervin Szegény Dzsoni és Arnikájával már végeztünk, most Berg Judittól olvassuk a Ruminót.

Említtétek, hogy néha lassabb az órák üteme nálatok. Miért van ez?

Sokszor azért is megy lassabban a tanítás, mert egyes szavak jelentését meg kell magyarázni a gyerekeknek. A tankönyveink elsősorban Magyarországon tanuló diákok számára vannak kitalálva, akik hallották már például azt a szót, hogy „galagonya”, ez az itteni gyerekeknek egy teljesen új dolog. Amikor előkerül egy új, nehezebb szó, amit nem hallanak olyan gyakran, akkor megpróbálunk mindig egy kapaszkodót adni, elmagyarázzuk, hogy melyik szóból alakult ki. A házi feladatok pedig motivációt jelentenek a gyerekeknek az új szavak gyakorlására.

Szülöként miért gondoljátok, hogy fontos, hogy a gyermekeitek magyar iskolába is járjanak?

Sok család érzi, hogy külföldön a magyar nyelv másodlagossá válik, ezért szeretnék az írás-olvasás elsajátításával még jobban megerősíteni a gyerekek magyar tudását. A gyerekek nálunk rá vannak kényszerítve, hogy egymás között magyarul beszéljenek, magyar gyerekek között játszanak, feladatokat oldanak meg együtt, és sokszor barátságok is kialakulnak a hétvégi iskolában. Vannak közös programok is, például az iskolai év végét egy záró piknikkel ünnepeltük meg.

Kőrösi Csoma Sándor-program ösztöndíjasainak beszámolói

Bechtold Róza – Ulm

NEMZETKÖZI DUNAFESZTIVÁL ULMBAN 2014. július 4–13.

Az utóbbi másfél hétben Ulm és Neu-Ulm városának életét nem csak a futball világbajnokság eseményei zökkentették ki a nyugalmas hétköznapiokból. Komoly előkészületek előzték meg idén is a kétvétenként megrendezésre kerülő Nemzetközi Dunafesztivált, mely idén már kilencedik alkalommal gyűjtötte egybe a Duna menti országok képviselőit. A fél Európát megmozgató esemény gondolata Ulm polgármesterétől származik, aki a budapesti Gellért Fürdőben tett látogatása alkalmával elhatározta, hogy létrehoz egy kulturális fesztivált nekünk, Duna menti nemzeteknek.

Rengeteg közös ügyünk van, amit az Európai Unió Duna-stratégia összefoglal, az együttműködéshez pedig nem árt, ha jobban megismerjük egymást. Így született meg a „Donaufest”, ami azóta is a Duna két partján egymással szemben fekvő városok (Ulm – Neu-Ulm) legrangosabb eseménye. Jól megfér itt egymással a lángos és a Bratwurst, a magyar bor és a német sör, a pálinka és a sljivovica; a Duna egyik partján a szerb rezesbanda mulattatja a népet, másik oldalán éppen magyar népzene szól, az ulmi münchen pedig fiatal magyar zenészek adnak teltházas koncertet Németország minden tájáról érkező rézfúvósokkal együttműködve. Akár nevezhetnénk a kelet-közép-európai „mesterségek ünnepének” is.

Bechtold Róza cikkeiből összeállította Bacsur Magdolna

Nagy Rózsa és Béla, az Ulmi Kultúregyesület tagjai sült kolbászt és Fornetti-t árultak.

Ahol mindig a leghosszabb sor állt: Balonyi Ilona és János lángossütőjénél és a budapesti kiirtóskalácsosoknál.

Padokkal, asztalokkal és szélben ringatózó zászlókkal telt meg Ehingenben a Schmiech folyó híja június 28-án, szombaton délelőtt. A folyóparton található étterem konyhájában folytak az előkészületek a gulyásfőzéshez, a cevapci sütéshez, a járókelők pedig egyre hosszabb időre álltak meg a hídfőnél épülő stand előtt, figyelve a történéseket.

Idén hivatalosan első, de valójában már második alkalommal rendezték meg az ehingeni „Brückenfest”-et, azaz hídfesztivált a Duna menti országok összetartozásának jegyében. Az ötlet 2013-ban született, mikor Horvátország csatlakozott az Európai Unióhoz, s a helyi horvát közösség úgy határozott, megünnepeli ezt a napot kisebb baráti körben. Estére a már említett étterem környékén közel háromszáz ember gyűlt össze, Ehingen város polgármestere, valamint parlamenti képviselője is köszöntőt mondott. Ekkor fordult meg Wolf Brzoska professzor fejében egy olyan fesztivál gondolata, ami összehozza Ehingen nemzetiségeit, egy nap, amikor az emberek megismerhetik egymás kultúráját, beszélgethetnek, jól érezhetik magukat, eszmét cserélhetnek. Így tehát idén hivatalos keret is adtak a hidünnepnek hatósági engedéllyel, önkormányzati támogatással. Az ehingeni magyarságot egy anyaországi delegáció erősítette, akik Esztergomból, a királyi városból érkeztek, magukkal hozva a fiatalos lelkesedést és a legjobb gulyásreceptet a legjobb hazai alapanyagokkal.

Esztergom és Ehingen több mint húsz éves testvérvárosi kapcsolatot ápol, melynek egyik fő gózpontja a Brzoska házaspár. Gudrun és Wolf Brzoska elkötelezett híve a magyar irodalomnak, ők alapították az Ehingeni Könyvtárat (Ehinger Bibliothek), ahol a magyar iroda-

Az esztergomi magyar delegáció (balról: Szűcs Attila, György Balázs, Szóda Ákos, Ember Dániel)

lom nagyjainak összes, német nyelvre lefordított, nyomtatásban megjelent műve megtalálható. Wolf Brzoska professzor hosszú éveken keresztül oktatott több magyarországi egyetemen is, s a könyvtárban minden évben fogadnak hallgatókat az ELTE bölcsészettudományi karáról. Ezen felül számos közösségi kezdeményezést felkarolnak és támogatnak, ami a kelet-közép-európai országokban indul, s igyekeznek együttműködést teremteni a Duna menti országok között. Magyarország kormánya a magyar kultúráért végzett áldozatos munkájáért 2012-ben „Pro Cultura Hungarica” díjjal tüntette ki a Brzoska házaspárt.

Az esztergomi és ehingeni iskolák között aktív cserediák-kapcsolat él, illetve a Pázmány Péter Katolikus Egyetem esztergomi campusáról minden évben érkeznek hallgatók ehingeni hospitációra, amit idén szerencsés módon az új keletű fesztivállal kezdték.

Délelőtt tíz óra tájban vette kezdetét az igazi magyar gulyásleves előkészítése, hogy a fesztivál kezdetére, 15 órára kész legyen. Mindenki serénykedett, még az ehingeni önkormányzat munkatársai is látogatást tettek az étteremben biztatásképpen, illetve üdvözölni a kedves esztergomi ismerősöket.

Délután négy órától kezdett gyűlni a közönség, érkeztek horvátok, bosnyákok, németek és magyarok is a környékből, s kellemes élőzene mellett fogyaszthatták el a különböző étel- és italspecialitásokat. Megteltek a padok, volt, aki csak éppen annyi időre maradt, hogy megébédeljen, a többség azonban órákon keresztül időzött a hídon.

Sajnos, az idő csak egy darabig kedvezett az eseménynek, ám a zuhogó eső sem tántorította el az elszánt résztvevőket, a napernyők alá húzódva folyt tovább a jókedv egészen sötétedésig, közben az égszakadás hol elmúlt, hol visszatért. Tíz óra tájban kezdődött a külső helyszín felszámolása, természetesen szakadó esőben. Magyarok, horvátok, németek együtt áztak, miközben minél gyorsabban igyekeztünk összepakolni, a sikeres és gyors műveletet egy üveg jó sljivovicával ünnepeltük meg, ahogy az már a jó munka után szokás. Hasonló fesztiválra legközelebb szeptemberben kerül majd sor, amire az esztergomi delegáció szintén meghívást kapott, ami a gulyásleves hatalmas sikerén kívül a barátság mind szorosabbra fűződését is jól mutatja.

Kőrösi Csoma Sándor-program ösztöndíjasainak beszámolói

Dóra Áron – Hagen

Gyimesi csángó-csíki székely táncház Kölnben

Még haza sem értek a kölni zárandokok a Csíksomlyói Búcsúból, máris visszakérülhettek hangulatban a Keleti- Kárpátok végeire. Június 14-én, szombaton ugyanis csíki székely és gyimesi csángó táncokkal ismerkedhettek az egész napos kurzusra ellátogató érdeklődők. Délelőtt az ovisoké volt a Mindszenty Ház nagyterme, kora délután érkeztek a nagyobbak, akiknek ki-csöngtetek a hétvégi magyar iskolában, egy ebédszünet után pedig megkezdődött a felnőttek okítása. Meg persze azoké a gyerekeké, akik szüleikkel végig itt maradtak egész napra!

A kisebbek sok játékkal és könnyű táncokkal ismerkedtek, a felnőttek azonban belekóstolhattak a nehezebb műfajokba is, a szimmetrikus ritmusú reneszánsz kori vonulós-páros táncok, polgári eredetű táncok, kör- és láncdancok sorra előkerültek.

A lépéseket Didics Norbert, a Fitos Dezső Társulat és a Szentendre Táncgyűttes táncosa, valamint Dóra Fruzsina, a Hagymányok Háza néptáncos szakelőadója tanította. Fruzsina miután megmutatta a lányok-asszonyok lépéseit, gyorsan áttelepedett a jellegzetes csíki-gyimesi hangszer, az ütőgardony mellé és Dóra Áronnal élő zenével kísérték a táncokat. A tanárok megadták a módját a bemutatónak, szépen felöltöztek csángós gúnyába.

A szünetben egy jellegzetes gyimesi műfaj, a lassú magyaros jellegzetességeiről esett néhány szó és egy nótát is megtanultak a bátrabbak. Akik a múltkori hangszerbemutatóról lemaradtak, most ismerkedhettek meg a magyar pásztorfurulyák sokféleségével. És persze az ütőgardonyozást is ki lehetett próbálni, aminek sikerét az egyik gyerkőc egy mondata jellemzi a legjobban: „Ez nekem annyira tetszik, ilyen kéne nekem otthonra vagy harminc!”

Gardonyospalánták

A NEMZETI ÖSSZEFOGÁS VASÁRNAPJA

A Stuttgarti Magyar Katolikus Egyházközség a Stuttgarti Magyarok Szövetségével közösen 2014. június 1-jén rendezte meg a Nemzeti Összefogás Vasárnapját, immáron harmadik alkalommal.

Az eseményen a korábbi évekhez hasonlóan egy magyar települést láttak vendégül. 2012-ben a délvidéki csúrogiak, 2013-ban a sárospatakiak után a mostani alkalommal a felvidéki Péder községet hívták meg, akik egy dalárdával és protestáns lelkipásztorukkal képviseltették magukat az ünnepségen. Az ökumenikus istentisztelet előtt dr. Tempfli Imre atya megáldotta a Szent Gellért Egyházközség jubileumi lobogóját, majd a zászlófelvonás után következett a mise, melyen a prédikációt a péderi lelkész, Meleg Attila tartotta, a magyar és az egyetemes keresztényi összetartozás szellemében.

A mise után a templom előtti téren közös ebédre várták a megjelenteket, melyet a délutáni megemlékezés követett. Kezdsésként Bálint Natália operaénekes énekelt el Wass Albert verse ihlette saját szerzeményét, majd a Stuttgarti Magyar Intézet igazgatója, Szalay Tamás rövid beszédben hangsúlyozta a diaszpóra és a határokon túli kisebbség anyanemzettel való összetartozás-érzésének fontosságát.

A felvidéki vendégek köszöntésére Dóra Áron, a Kőrösi Csoma-program ösztöndíjasa játszott palóc furulyazenét, majd a péderi kórus énekeit hallgathatták az összegyűlték. A vendégek vetített képes előadással is készültek a Felvidék és szűkebb pátériájuk történelméről, a magyarság jelenlegi helyzetéről, s a Hahn-Seidl Alida szavalt, Föl-földobott kő című Ady-vers után átadták Tempfli atyának azt a zászlót, mely alatt évek óta Csíksomlyóra zárandokoltak, s mely a „Maradunk!” felirattal ékesített. Búcsúzásképp a kórus egy megzenésített Sík Sándor-verssel, „Az Andocsi Máriához” énekkel zengette meg a templomot és az emlékezők szívét.

Kőrösi Csoma Sándor-program ösztöndíjasainak beszámolói

Fekete Bálint – Stuttgart

Magyar stand a „Tag der Weltweiten Kirche”-n

Minden év Pünkösd hétfőjén megrendezésre kerül Stuttgartban a „Tag der Weltweiten Kirche”, vagyis a világ evangélikus egyházainak napja. Ebből az alkalomból a Württembergi Evangélikus Egyház ökumenikus istentiszteletet és utána vásárt tart központi templomukban a Stiftskirche-ben, illetve annak környékén.

E nyitott napon a Stuttgartban megtalálható legtöbb evangélikus és ortodox nemzetiségi gyülekezet képviseltette magát. Többek között arabok, görögök, örmények, eritreaiak, a koreaiak, a kopt egyház tagjai, a brazil és a portugál protestánsok stuttgarti közösségei mutatkoztak be. A közösségek tagjai kora reggel közösen állították fel a sátrakat a Stiftskirche melletti sétálóutcán, hogy a 11 órakor kezdődő ökumenikus istentiszteleten mindenki részt tudjon venni. A magyar közösségeket Varga Pál és Gémes Pál lelkészek, valamint Bittner Abigél lelkész nő képviselték. Az istentisztelet után került megnyitásra a vásár, ahol a különböző nemzetiségek a saját ételspecialitásukat kínálták eladásra. Így mindenkinek lehetősége volt megkóstolni a világ különböző pontjairól Stuttgartba költözött népek ízvilágát. Az ételek kóstolásával pedig az egyházakat támogatta a vásároló közönség. Fél kettőtől a publikum az egyes nemzetiségek egy-egy szokását, zenéjét, táncait ismerhette meg. Sajnálatos módon ez a délutáni műsor annyira elhúzódott, hogy az utoljára maradt nemzetiségek – köztük a magyar is – már nem kapott lehetőséget a bemutatkozásra, az időhiány miatt.

A magyar protestáns gyülekezet minden második évben állít sátrat ezen a rendezvényen. Idén a legutóbbi alkalmakhoz hasonlóan házi rétes árusítására került sor. Az egyházközség vezetői már hónapokkal korábban felhívták a háziasszonyok figyelmét az eseményre és kérték őket, hogy aki tud és lehetősége van, süssön

egy-két rúd rétest a közösség javára, melynek bevételével az egyházközséget támogatják. A tavalyelőtti vásár sikerén felbuzdulva még több almás, mákos, barackos, cseresznyés rétest sütöttek és sikeresen az utolsó morzsáig mindet sikerült eladni. A vásárban a különböző nemzetiségek közül volt, aki érdeklődéssel fogadta az édességet, és volt, aki már várta, hogy mikor ehet újra magyar rétest. Reméljük, hogy a következő fesztiválon is ilyen nagy sikert fog aratni ez az édesség.

Gyermektáncház Dóra Áronnal

A Csöbörccsök Táncegyüttes havonta tart egy táncházat gyerekeknek. A június elsejei táncházuk vendége Dóra Áron népzeneész, ének-zene tanár, néprajzkutató volt. A táncház célja, hogy a gyerekek megismerkedjenek magyar kultúrájukkal, a magyarság népi gyermekjátékaival, népi tánciaival.

Dóra Áron egy furulyát sem hagyott otthon, egész készletét elhozta és bemutatta az érdeklődő gyerekeknek és szüleiknek. Játékos és interaktív hangszerismertetéséből a gyerekek saját maguk vonhatták le a következtetéseket a magyar furulyákkal kapcsolatban. Így megtudtuk, hogy Somogytól a Palócföldre keresztl Erdélyig mindenhol hat lyuk van a furulyán, kivéve a tilinkót, mely már csak nevében sem hasonlít rá. A furulyákon kívül a gyerekeknek alkalmuk volt megismerni a duda felépítését is, illetve hogy csak az tud igazán dudálni, aki pokolra ment, hogy magától az ördögtől tanulja meg a dudálás minden fortélyát.

Miután a gyerekek kimerültek a táncolásban, a felnőttek érdeklődését elégítette ki Áron, aki a zenével, furulyázással való kapcsolatáról, az összehasonlító népzenei kutatás mai álláspontról és lehetőségeiről beszélt. Elmesélte a Felszállott a Páva népművészeti vetélkedőben való részvételének történetét, illetve története alapján betekintést nyertünk a kulisszák mögé is.

Ismerkedés a dudával.

Kőrösi Csoma Sándor-program ösztöndíjasainak beszámolói

Molnár Gergely – Nürnberg

Indiánok és cserkészek Kastlban

Miként a nagyvilágban sokfelé, Németországban is elkezdődtek a magyar cserkészcsapatok nyári táborai. A müncheni 676. sz. cserkészcsapat – hagyományaihoz híven – a pünkösdi iskolaszünetben tartotta nagytáborát a Németországi Magyar Cserkészparkban. A közel 50 fő több mint egyharmadát a kiscserkész raj alkotta, s a helyszínen mintegy 20 fő tett kiscserkész- vagy cserkészfogadalmat.

A klasszikusnak mondható programokon (számháború, kiképzés és cserkészpróbák, esti táborűzek) jelentős hangsúlyt kapott a magyar kultúra: néphagyományaink elsajátítása, a csapat népdalkincsenek bővítése, népi játékok, esti mese a kisebbeknek. Pünkösdi vasárnapját a kastl-i vártemplomban (a régi magyar gimnázium diákjainak pünkösdi találkozójába is belekóstolva) ünnepelte a csapat. A Dél-Amerika indián mítoszait feldolgozó keretmesejelenetek a zászlószertartásokon, programokon és táborűzeknél mind azt hangsúlyozták, hogyan maradhatunk kultúrától, szülőföldtől függetlenül segítőkész, természetbarát emberek. A táborépítés, totemoszlop-készítés, főzés, őrsg során pedig megtapasztalhatták a gyerekek a közös munka és erőfeszítések örömét. Mindemellett számos vígasság és újdonság szolgálta a cserkészek felhőtlen és változatos szórakozását, főképp az idei indiános keretmesébe csomagolva: indiános szabású pólóinget és álomfogót készíthettek maguknak, rohampályán, óriáshintán, óriásmászókán próbálhatták ki ügyességüket, bátorságpróbát tehettek az éjjeli fenyves árnyai között stb.

A müncheni kiscserkészek

Az errefelé nyáron is szokatlanul kegyesnek számító, száraz és szinte forró időjárás miatt a vizes programok: vízi csata és strandolás is rendkívül népszerűek voltak a gyerekek körében. A kiscserkészek két egynapos, a nagyok egy szabadban alvós kétnapos portyára is elmentek, többek közt barlanglátogatással és az indián istenségek kiengesztelésére falevelek, ásványok gyűjtögetésével (természetismeret) kombinálva.

Münchenben év közben is nagyon aktív a magyar cserkészélet. Nyári nagytáboraikon és évente többször rendezett kirándulásikon kívül két-három hetenként tartanak csapatgyűléseket a Münchener Katolikus Misszió, és aktívan részt vesznek körzeti, kerületi, sőt magyarországi cserkészprogramokon is. 2010-ben például közösen táboroztak az egri cserkészekkel, tavaly pedig

Az alakuló nürnbergi cserkészcsapat tagjai németországi magyar cserkészvezetőkkel a Kastl Cserkészparkban.

A táborban néhány fővel már az idén tavasszal alakult nürnbergi cserkészcsapat is részt vett.

Bajorország második cserkészcsapata egyebek közt akadályversennyel, alpesi kirándulással, kenutúrával, természetismereti ki-képzéssel várja a Nürnberg környéki fiatalok csatlakozását.

Jubilált a Nosztalgiaclub Nürnbergben

Egy szál gyönyörű vörös rózsával és ízletes félédes pezsgővel ünnepelték a lelkes tagok a Nürnbergi Magyar Nyugdíjasklub első születésnapját, mely az értékörzés mellett a közösség-szervezés céljából létesült, s tizenkét hónap után már több tucatnyi állandó résztvevővel büszkélkedik.

A Nosztalgiaclub gondolata tavaly tavasszal fogalmazódott meg Frankföld fővárosának magyar közösségében. Dietrich Éva, a havi rendszerességgel megtartott rendezvény életre hívója és rendezője számára a magyar kultúra kimeríthetetlen értékeinek őrzése mellett fontos cél volt az esetenként elmagányosodástól fenyegetett idősödő generáció részére egy élő anyanyelvi közösség szervezése. Nagy öröm tölti el a klubrendezvény idején, látva az emberek lelkesedését, érezve hazaszeretetüket és a saját kultúránkban való „nosztalgizálás” közös gyógyító erejét.

Az eredeti tervek szerint irodalmi klubhoz hasonló összejövetelek tematikája alkalomról-alkalomra szélesedett, a résztvevők igényeit figyelembe véve. Keretét az adott hónap elsősorban magyar vonatkozásai, évfordulói adják, a kerek jubileumokhoz színes kis beszámolók kapcsolódnak; sor került továbbá már múzeumlátogatásra is. A rendezvénysorozat közösségi jellegét erősíti, hogy bárki vállalhat

prezentációt, hozzászólhat, verset mondhat, énekelhet, kiállítás-látogatást javasolhat.

A résztvevők közt találni Nürnbergben élő magyar írónt, atomfizikust, tanárnőt, köművest, akik az elmúlt évtizedekben a Kárpát-medence minden tájáról Németországba érkeztek, s ezért hazánk tájegységeiről is rendszeres vetítéseket tartanak. A fiatalabb résztvevők – s így az utóbbi két alkalommal a programokba bekapcsolódó fiatal Kőrösi-ösztöndíjas számára különösen is – felemelő élmény, amint idős magyar emberek egy-egy kép, vers vagy anekdota kapcsán visszaemlékeznek ifjúkori személyes találkozásaira a napjainkra sokszor halhatatlanná vált nagy magyar költőkkel, feltalálókkkal. A néhány mondatos hozzászólások, emlékezések, spontán köszöntések mélyén a magyar kultúra összekötő ereje munkál, a tekintetek szinte megfiatalodnak, s büszke magyar öntudat csillan fel bennük.

A szerdánként megrendezett alkalmon mindemellett jó hangulatban köszöntik a név- és születésnaposokat, magyar nótákat dalolnak, viccet mesélnek, színes programajánlót tartanak a „szép korú” résztvevők. A közeljövőben pedig mindezek mellett még magyar vonatkozású múzeumi tárlatok megtekintését, sőt kisebb kirándulást is terveznek Würzburgba.

Kőrösi Csoma Sándor-program ösztöndíjasainak beszámolói

Nagymihály Zoltán – Hannover

Konzulátus és „követség” Hannoverben

Két fontos, magyar vonatkozású eseményre is sor került Hannoverben egy hét leforgása alatt. Míg kedden a jelen és a jövő hivatalos ügyeié, addig csütörtökön az emlékezésé, az ünneplésé és a zenéé volt a fő szerep.

Kihelyezett konzuli nap

„Itt mindenki magyarul beszél” – fordult meglepve szüleikhez az egyik kisgyermek a hannoveri Waterlooplatzon található református templom közösségi házában. És valóban, a berlini magyar nagykövetség által május 6-ára meghirdetett kihelyezett konzuli napon – amely mintegy kilenc órán át, megszakítás nélkül tartott – mintegy 65-70-en fordultak meg (közülük persze sok kisgyermek is, akiket messziről érkezett szüleik hoztak magukkal), akik csaknem 30 ügy elintézését indították el. Hannoverből, Celléből, de Kölnből és Frankfurtból is érkeztek leggyakrabban útlevélügyek rendezésére vagy az egyszerűsített honosítás igénylésére. Legutóbb hasonló eseményre decemberben került sor Hannoverben – szintén Horváth Erika konzul asszony közreműködésével –, az érdeklődés azonban láthatóan nem csökkent.

A határnyitás huszonötödik évfordulójára németek és magyarok a berlini magyar nagykövetség és az alsó-szászországi parlament közös rendezvényén emlékeztek csütörtökön. A helyszín az impozáns Villa Seligmann, a hannoveri és európai zsidó zene központja, a fővédnökök pedig Joachim Gauck és Áder János államelnökök voltak, a berlini magyar nagykövetséget Karsai Katalin nagykövethelyettes asszony képviselte. A házigazda Siegmund Seligmann Alapítvány és az Európai Zsidó Zene Központjának alapító elnöke, prof. Izsák Andor orgonaművész, karmester, az Európai Zsinagógakórus karvezetője volt. Az ő orgonajátékában szólt meg a magyar és a német Himnusz, amely a rendezvény kezdetét jelentette. Izsák professzor rövid köszöntőjében úgy fogalmazott: a vasfüggöny igen, az emberek lelkében lévő falak viszont még nem teljesen omlottak le. Az akkori események a szabadság és a demokrácia üzenetét hordozzák ma is. Bernd Busemann, az alsó-szászországi parlament elnöke „második magyar nagykövetségnek” nevezte a Villa Seligmannt és örömet fejezte ki, hogy a március 19-ei, német megszállásról szóló megemlékezés után ezúttal pozitív esemény ünneplésére jöhettünk össze. 1989-90 a magyarok második kísérlete volt 1956 után a szabadság kivívására – fogalmazott. Ma is bátorságra van szükség, mint ahogy bátrak voltak a vasfüggöny lebontói is – tette hozzá.

Jakab István, a magyar Országgyűlés alelnöke beszédében úgy vélekedett: Magyarország nem lebecsülendő mértékben járult hozzá a hidegháború lezárásához és Európa újraegyesüléséhez. A határnyitást Magyarország szuverén, széles politikai és társadalmi konszenzus övezte döntésének nevezte. Emlékeztetett Hannover és a magyar ellenzék kapcsolataira: arra, hogy 25 évvel ezelőtt az alsó-szászországi parlament hívta meg először a magyar ellenzéki erőket – a delegáció tagja volt a jelenlegi államelnök Áder János és az Országgyűlés mai elnöke, Kövér László –, és hogy az akkor még szinte teljesen ismeretlen fiatal politikus, mostani miniszterelnök, Orbán Viktor a hannoveri Emléktemplomnál helyezte el koszorút az ártatlanul meghalt emberek tiszteletére. Jakab István beszéde végén azt mondta: „A Magyarországgal szemben az elmúlt években megfogalmazódott ellenérzések arról győzhetnek meg minket, hogy nekünk, európaiaknak igyekeznünk kell jobban megismerni egymást, erősségeinket és gyengeségeinket. Csak így őrizhetjük meg közös értékeinket.”

A köszöntők elhangzása után Weiner Leó, Liszt Ferenc, Johannes Brahms/Moritz Moszkowski és ifjabb Johann Strauss/Dohnányi Ernő művei hangzottak fel – a Hannoverben élő, nemzetközi hírű prof. Lux Erika zongoraművész nagyszerű tolmácsolásában. A szünni nem akaró vastaps talán nemcsak a művészno játékának, de egy kicsit – a huszonöt évvel ezelőtt történetek miatt – Magyarországnak is szólt.

Göttingenben, magyarul

Száznegyven éves göttingeni hagyományt folytatva állítottak emléktáblát Wigner Jenő Nobel-díjas magyar fizikusnak, az első atomreaktor megalkotójának, annak a háznak a falán, amelyben egykor – 1927 és 1928 között – lakott.

Wigner immár a hatodik magyar – Gyarmathi Sámuel, Kőrösi Csoma Sándor, Bolyai Farkas, Neumann János és Zsigmondy Richárd után –, akinek ily módon is megörökítették nevét az egyetemi városban. Az emléktábla több éves kitaró szervezés eredménye és nagyrészt a Göttingeni Egyetem Finnugor Tanszéke lektorának, Rab Irénnek köszönhető. Ahogyan az is, hogy a táblán a tudós neve – az eddig megszokottól eltérően („Alexander Csoma von Körös”, „John von Neumann”) – végre magyarul, Wigner Jenő Pálként szerepel. Alatta németül a felirat: „fizikus, Nobel-díjas”.

Az emléktábla-avatón a város és az egyetem képviselői mellett Czukor József berlini magyar nagykövet is beszédet mondott. Méltatásában arra emlékeztetett, hogy Wigner a tudósok sokaságát kitermelő Fasori Evangélikus Gimnázium növendéke volt (többek között Neumannal és Szilárd Leóval együtt). Szót ejtett természetesen a „magyar Marslakók” köréről, legendás történeteken keresztül érzékeltette a nagyszerű tudós emberségét és nagyvonalúságát. Örömet fejezte ki egyben, hogy sok fiatal van jelen az emléktábla-avatón – többek között a Finnugor Tanszék diákjai –, nekik azt kívánta, hogy legyenek „legalább olyan sikeresek, mint Wigner volt”.

A tudós élete végéig megtartotta kapcsolatait Magyarországgal. Egyszer azt mondta: „Egyszerű magyar dalok és versek, amelyeket 1910 előtt tanultam, ma is önként megszólalnak bennem. Az Egyesült Államokban eltöltött hatvan esztendő után még mindig inkább magyar vagyok, mint amerikai, az amerikai kultúra sok vonása mindmáig idegen maradt számomra.” A tábla ennek is emléket állít. Nem hullott le nevérol az ékezet, megmaradt eredetiben. Immár a Göttingenben járók is olvashatják: „Wigner Jenő fizikus. Nobel-díjas”.

Kőrösi Csoma Sándor-program ösztöndíjasainak beszámolói

Szirmai Barbara – Berlin

Előadás a berlini Magyar Nagykövetségen a magyar nemzetpolitikáról és a Kőrösi Csoma Sándor-programról

A Berlini Magyar Egyesület és a berlini Magyar Nagykövetség 2014. július 2-án közös rendezvényt tartott a Nagykövetség épületében, melynek témája a magyar nemzet- és diaszpórapolitika, illetve a Kőrösi Csoma Sándor-program (KCSP) volt, dr. Karsai Katalin berlini követasszony és Szirmai Barbara berlini KCSP ösztöndíjas előadásában.

A rendezvényre magyar nyelven került sor, ám a német-ajkú érdeklődők számára szimultán tolmácsolás is biztosított volt, így a német hallgatóság is értesülhetett a magyar kormány diaszpórát érintő programjairól.

Elsőként az est moderátora, a Berlini Magyar Egyesület elnöke, dr. Hetey László köszöntötte a szép számmal összegyűlt érdeklődőket és mutatta be az előadókat.

Ezt követően dr. Karsai Katalin követasszony beszélt a magyar nemzetpolitika történetéről, alappilléreiről és a 2010-ben alakult magyar kormány által hozott új intézkedésekről. A követasszony előadását azzal kezdte, hogy milyen nehéz feladat a nemzetpolitika fogalmát más nyelvekre lefordítani, hiszen ezek a fordítások sokszor más értelmet kapnak. A jelenlévő magyar- és német nyelvű publikum azonban a követasszony leírásának köszönhetően pontos képet kaphatott a nemzetpolitika jelentéséről és jelentőségéről. Karsai Katalin elmondta, már a korábbi magyar alkotmányban is történt említés a külföldi magyar közösségekről, a 2011-ben elfogadott új alaptörvényben pedig még hangsúlyosabban kap szerepet az értük való felelősségvállalás. A követasszony a mai

nemzetpolitika mérföldköveiként az egyszerűsített honosítás bevezetését, illetve a Magyar Állandó Ertekezlet (MÁÉRT), mint a külföldi és az anyaországi magyarok intézményesített egyeztetési fórumának létrehozását és újraösszehívását emelte ki. Karsai Katalin előadása végén a külföldön élő magyarság mellett a Magyarországon élő kisebbségek segítésének fontosságát is kiemelte.

Szirmai Barbara, a Kőrösi Csoma Sándor-program berlini ösztöndíjasa az általános bevezető után a magyar diaszpórapolitika konkrét intézményeiről és programjairól beszélt. Ismertette a 2011-ben megalakult Magyar Diaszpóra Tanács munkáját, a Nemzeti Regiszter nevű weboldalt, a Julianus- és a Mikes Kelemen-programokat. Az ösztöndíjas végül a Kőrösi Csoma Sándor-programot mutatta be részletesen. Elmondta, a Kőrösi-programot elsőként 2013-ban hirdették meg annak érdekében, hogy a diaszpóra magyarságának magyar nyelvtudását fejlesszék, a magyar közösségekben való tevékenységet és a Magyarországgal való kapcsolattartást ösztönözzék, azaz a külföldön élő magyarok magyar identitását megerősítsék. Az ösztöndíjprogram 2013-as egyöntetű sikere után, 2014-ben kétszer annyi, összesen száz fiatal ösztöndíjas utazott ki a fogadó közösségekhez Európába, Észak-Amerikába, Dél-Amerikába, Ausztráliába, Dél-Afrikába és Izraelbe, hogy nyelvórák szervezésével, néptánc-oktatással, népzenevel, ünnepi események és kulturális rendezvények szervezésével, cserkészcsapat alapításával, továbbá más közösségi tevékenységekkel segítsék a diaszpóra magyarságát. A berlini ösztöndíjas beszámolt a program intézményi kereteiről, és bővebben a saját németországi tevékenységéről is.

Az előadásokat követően diszkusszió következett, ahol felmerültek a jelenleg Németországot célzó magyar gazdasági migráció aktuális kérdései. Az est egy kellemes hangulatú fogadással ért véget, ahol egy pohár bor és svédasztalos vacsora mellett folytatódhatott az informális beszélgetés az előadókkal.

Tóparti családi nap Berlinben

A Berlini Magyar Egyesület 2014. augusztus 9-én családi napot rendezett a Berlin Grünau városrészében lévő „Siedlergemeinschaft Karolinenhof” tóparti közösségi telken.

A rendezvény számos meghívottja között nem csupán az egyesületi tagok, hanem családjuk, barátaik, sőt az egész berlini magyar közösség szerepelt, hiszen a cél az volt, hogy egy valódi közösségi élményt nyújtsanak a berlini magyarság számára. A családi nap így kiváló alkalom volt azoknak is, akik nem olyan régóta élnek, dolgoznak vagy tanulnak a német fővárosban, hogy megismerjék a helyi életet, és új barátságokat kössenek.

A győhelyszíngetéshez, különböző élménysztított remek tereleget, köszönhetően az úszáshoz, napozáshoz és különböző kültéri sportokhoz is, mint a foci, tollas vagy ping-pong. A legkisebbeknek pedig a hintával, csúszdával és homokozóval felszerelt játszótér mellett a trambulin jelentett különleges élményt.

Hosszú órákon át tartó előkészületek után, amikor a bográcban végre összeérték az ízek, következett a várva-várt közös ebéd, a túrós csusza és magyaros halászlé. A finom ebéd – amire igazán nem panaszkodhattak a csípős paprika kedvelői – a már

több egyesületi rendezvényről is jól ismert „szakácsunk”, Törjék Jóska jóvoltából valósulhatott meg. A desszert sem maradt el, hiszen délután közös kávézás és süteményezés következett, amikor a vendégek többféle inycsiklandó torta és aprósütemény közül válogathattak, így a nap végére garantáltan senki sem maradt éhesen.

A délután második felében, dr. Hetey László egyesületi elnök köszöntője után csapatépítő jelleggel egy kisebb kulturális program is következett. Először Braune Agi egyesületi tag lánya, Antónia megcsillantotta klarinétját, majd pedig az egyesület tagjai olyan csattanós történeteket, magyar nyelvtörőket és vicceket olvastak fel, amik mindenkit megnevettettek.

Estefelé a kellemes programnak hirtelen véget vetett a kezdődő vihar, ám mindenki jó élményekkel térhetett haza, máris várva a következő egyesületi összejövetelt.

Kőrösi Csoma Sándor-program ösztöndíjasainak beszámolói

dr. Weidinger Péter – Frankfurt

Magyar néptánc a „Hessentag”-on

Az idén a Bensheimban megrendezett Hessentag-on a frankfurti Rezeda táncegyüttes is fellépett, méghozzá hatalmas sikerrel. A frankfurti táncosok mindkét előadásán telt ház volt, ami több száz lelkes nézőt jelentett.

Hessen tartományban több évtizedes múltra tekint vissza a Hessentag (Hessen napja) rendezvénysorozat. A közel kéthetes eseményen minden évben más hesseni város látja vendégül a tartományt és mutatkozik be az érdeklődőknek. A program nem titkolt célja a hesseni értékek, a Hessenen

élők értékeinek bemutatása az integráció jegyében.

Az idei Hessentag-ot Bensheim városa rendezte meg. A Frankfurtól 50 km-re található településen a program idejére „megállt az élet.” Az utcákat sátrak és színpadok foglalták el, a nagyobb tereken pedig hatalmas sátrakat állítottak fel. Különböző szervezetek mutatkoztak be, egyetemektől kezdve egészen a rendőrségig. De koncerteket, közlekedésbiztonsági bemutatót és táncfellépést is láthattak, akik eljöttek Bensheimba.

Az egyik legnagyobb sátorban a frankfurti Rezeda táncegyüttes jóvoltából kétszer fél órában magyar néptáncokat is láthatott a közönség.

Az első fellépésen a felnőtt csoport mutatta be madocsai koreográfiáját, majd az ifik léptek fel széki táncokkal. Végül pedig az ifi és a felnőtt csoport közös szatmári koreográfiája zárta a közel félórás műsort. A nézők hatalmas lelkesedéssel és elismeréssel fogadták a jó hangulatú és színvonalas előadást.

A rekkenő hőségben jól jött a táncosoknak a pihenő, ugyanis az első fellépés után három órával ismét a Rezedae volt a színpad. A második műsorra szintén megtelt a sátor. Ezúttal kalotaszegi, madocsai és szatmári táncokat láthatott a közönség.

A szünni nem akaró taps és a további fellépésekre való felkérések azt mutatják, hogy a német közönség is nagyra értékeli a magyar népi kultúrát.

Bethlen Gábor a Pál utcában járt

Németországban Áldozcsütörtökön iskolaszünet van és a pénntel együtt így már elég hosszú hétvége jön létre ahhoz, hogy cserkésztáborot lehessen tartani. Ezt ki is használta a Mainzi 88. számú Bethlen Gábor Cserkészcsapat: szerda délutántól vasárnapig tartotta meg éves csapattáborát (május 28-június 1).

A tábor többéves hagyománynak megfelelően a Langensheim közeli erdőben zajlott, a német cserkészektől megkapott táborhelyen. Az idei táborhoz kegyesek voltak az égiek, hiszen alig esett az eső, és sokszor kisütött a nap is. Így a szabadban lehetett táncolni, játszani, vagy éppen étkezni.

Az idei táborban a cserkészek a Pál utcai események kellős közepén találták magukat. A tábor ezúttal maga volt a „Grund”, ahova – elnyervén a Pál utcai rokonszenvét – beköltözhettek a mainzi cserkészek.

A cserkészek jelszavához híven folyamatosan résen kellett lenni, ugyanis a vörösingesek újabb és újabb támadásokkal és akciókkal keserítették meg a Pál utcai cserkészek életét. Akadt olyan nap, amikor Pál utcai cserkészeket ejtettek túszul, akiket azután ki kellett szabadítani, de az is előfordult, hogy a tábori zászlót, vagy éppen a vacsorára való kísérelték meg több-kevesebb sikerrel elcsenni a vörösingesek. Szerencsére a cserkészek szinte minden próbát jól kiállták, hiszen a társakat kiszabadították, a vacsorát megszerezték és éberem örködték, hogy megőrizték a zászlót.

A táborútnál sok szép népdal éneklése mellett bepillantást nyerhettek az egykori Pál utcai fiúk életébe és különböző feladatok teljesítésével bizonyították, hogy méltó utódai az egykori Pál utcai aknak.

A táborban a Kőrösi Csoma Sándor-program frankfurti ösztöndíjasának köszönhetően

néptáncok tanításra is sor került. A nagyobbak mezősegi táncokat tanultak, míg a kicsik népi játékokat játszottak. Több új népdalt is megtanultak a cserkészek, és a tábor végére már a mezősegi táncot is ügyesen járták.

Magyar Diaszpóra Tanács – IV. ülés Zárónyilatkozat

A Magyar Diaszpóra Tanács megalakulása óta képviseli a világ magyarságának ügyét, és érvényesíti Magyarország nemzetpolitikájának alap gondolatát, a nemzet összetartozását. 2010 óta közösen dolgozunk a világnemzetté vált magyarság gyarapodásán. Elértük célunkat: megerősítettük Magyarország és a diaszpóra magyarságának kapcsolatát, a Magyar Diaszpóra Tanács keretében

gördülékenyen és eredményesen működik a nemzet ügyeit érintő párbeszéd és döntéshozatal, valamint sikeresen működtetjük a diaszpórát érintő programokat. 2014-ben a magyar nemzet közjogi egységének kiteljesedéseként a diaszpórában élő magyar állampolgárok is részt vehettek a parlamenti választáson, így immár mostantól össznemzeti parlament képviseli a magyar nemzet közös ügyeit, szolgálja a nemzeti egységet.

A Magyar Diaszpóra Tanács tagjai a következőkben állapodnak meg:

- Örömeiket fejezik ki, hogy az Országgyűlés korábbi döntésének értelmében a diaszpórában élő magyar állampolgárok is részt vehettek a magyarországi parlamenti választáson, és a jövőben immár ebben a formában is szerepet játszhatnak a magyarság közös ügyeinek alakításában. Emellett továbbra is kiemelt célnak tekintik a történelmi sikertörténeté vált egyszerűsített honosítás folyamatának népszerűsítését, valamint a magyar állampolgárság egyszerűsített megállapításának támogatását.

- Üdvözik a kiemelkedően sikeres Kőrösi Csoma Sándor-ösztöndíjprogram folytatását, amely az ösztöndíjasok kibővített létszámának köszönhetően még eredményesebben szolgálta a diaszpóra magyar közösségeinek megerősítését. Az idei évben a tavalyihoz hasonlóan öt kontinensre, de már 24 országba kiküldött 100 ösztöndíjas eredményesen végezte tájékoztató, közösségsszervező, hagyományörző és identitáserősítő tevékenységét. A tagok örömeiket fejezik ki a program folytatása kapcsán, amely hasznos segítséget nyújt szervezeteik munkája során.

- Üdvözik a 2013. július 15-én útjára indult Julianus Programot, melynek célja, hogy bemutassa a diaszpórában fellelhető magyar

értékeket, és betekintést nyújtson a világban szétszórtságban élő magyar közösségek identitásmegőrző munkájába.

Fontosnak tartják a program további népszerűsítését, a magyar emlékek tárházának folyamatosan frissítését.

- Üdvözik a Mikes Kelemen Program működését, amely a diaszpórában fennmaradt magyar hagyatékokról és tárgyi örökségekről való gondoskodást tűzte ki célul. Három kontinens (Észak-Amerika, Dél-Amerika, Ausztrália) hét országának tizenhárom gyűjtőpontjára érkeztek meg az adományok 2014. január 1. és szeptember 30. között, amelyek hazaszállítása jelenleg zajlik. Örömeiket fejezik ki, hogy a program támogatja egy gyűjtemény létrehozását a Magyarság Háza közreműködésével, amely megőrzi és bemutatja az értékes magyar hagyatékokat rendszerre, hogy fennmaradhassanak a jövő generációi számára.

- A másod- és harmadgenerációs fiatalok magyar identitása kulcskérdés az egész nemzet számára, ezért a tagok szorgalmazták a diaszpórában élő fiatalok anyanyelvi oktatását, az identitást átörökítő foglalkozások megszervezését.

- Elismerik azt a szerepet, amelyet a diaszpóra szervezetei, kiemelten a magyar nyelvű egyházi közösségek játszanak a magyar nemzetpolitika céljainak elérésében, a magyar identitás megőrzésében, valamint kifejezik együttműködési készségüket a további közös munka kapcsán.

- Aggodalmuknak adnak hangot a nyugati sajtóban megjelenő, Magyarországot érő, kettős mércét alkalmazó támadásokkal kapcsolatban. Kéri és szívesen fogadják a magyar kormányzat tájékoztatását ezen ügyekben, és kijelentik, hogy együttműködnek a Magyar Kormánnyal a közvélemény, a sajtó és a politikai szereplők hiteles tájékoztatásában azokban az országokban, ahol élnek.

A Magyar Diaszpóra Tanács tagjai kinyilvánítják elkötelezettségüket a fentiekben foglalt elvek érvényre juttatásában, a kijelölt feladatok elvégzésében. A Tagok bíznak abban, hogy együttműködésük sikerrel szolgálja az egyetemes magyarság egységét, valamint a magyar nemzet teljesítőképességének és megbecsültségének növekedését a világban.

Budapest, 2014. november 19,

Magyarságismereti Tanításmódszertani
folyóirat szórványban élőknek

A Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek
Szövetségének negyedévenkénti online-lapja

www.nyeomszsz.org/orszavak

BUOD INFO

a Németországi Magyar Szervezetek
Szövetségének kiadványa

Felelős szerkesztő: dr. Klement Kornél elnök
Szerkesztő: Baczur Magdolna elnökségi tag
Olvasószerkesztő: Urban Mária

www.buod.de